

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
42

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-29-X

BRNO 2001

PŘEHLED VÝZKUMŮ 42 (2000)

- Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: infor@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz>
- Odpovědný redaktor: Doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
- Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla, Ph.D.,
PhDr. Lubomír Šebela, CSc., Mgr. Richard Zatloukal, Miroslav Lukáš,
Alice Del Maschio
- Na titulním listě:
1. Výřez jihovýchodní části historického jádra města Brna z plánu z roku 1754 (Archiv města Brna, Sbirka map a plánů K11).
Uložení Portos//D:/scanner/PV 2000/PV/Pvtif.tif
 2. Dvě středověká aquamanile ve tvaru beránka a koníčka, pocházející z odpadních jímek, odkrytých roku 2000 při výzkumu severozápadní části tzv. „Velkého Špalíčku“ v Brně (Dominikánská 3, 5, 7). Foto Karel Šabata, Museum města Brna.
- Tisk: BEKROS
- Náklad: 350 ks

© 2001 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

černá, s příměsí fragmentů spálených kostí, a na povrchu byly někdy patrné i otisky prstů. Z masy amorfních kusů se morfologicky vyčleňují úlomky jednostranně zakulacené (fragменты boků a hřbetů zvířat?), válcovité (končetiny zvířat?), kulovité a polokulovité. Z blíže definovatelných tvarů určil A. Bohmers trup zvířete (bizona?, 1939/69, Nr. 3718, zničeno při náletu), 2 fragmenty hlavičky "tygra" (1940/24, Nr. 7200) a další fragment hlavičky téže šelmy (1942/10, Nr. 15549).

Popis předmětů v RM Mikulov (obr. 6):

1. Fragment s částí tvarovaného povrchu, naznačující charakteristický hřbet zvířete. Světle žlutošedá spraš. Š = 25, v = 17, t = 12.5 mm.
2. Amorfní úlomek. Světle žlutošedá spraš. Š = 25, v = 16, t = 10 mm.
3. Amorfní úlomek. Světle žlutošedá spraš. Š = 23, v = 19, t = 12.5 mm.
4. Amorfní úlomek. Světle žlutošedá spraš, místy tmavé skvrny. Š = 30, v = 27, t = 12.5 mm.

Uvedené předměty zapadají surovinou, technologií, rozměry i tvarem do variační šíře velkých souborů z Dolních Věstonic i Pavlova.

*Jiří Svoboda, AÚ AV ČR Brno
Ondřej Šedo, RM Mikulov*

Literatura:

- Bohmers, A. 1944: Die Erforschung des altsteinzeitlichen Lagerplatzes Unterwisternitz. Bericht über die Ausgrabungen der Jahre 1939 bis 1942. Rkp., Archiv AÚ Brno-D.Věstonice.
- Klanciová, E. 1996: PhDr. Karel Jüttner – 35 let od úmrtí. Pravěk NŘ 1994/4, 397-399.
- Klíma, B. 1981: Střední část paleolitické stanice u Dolních Věstonic. Památky archeologické 72, 5-92.
- Jüttner, K. 1940: Die erdgeschichtliche Entwicklung der Pollauer Berge. Mikulov.
- Jüttner, K. 1942: Beiträge zur Geologie der Pollauer Berge. Niederdonau-Natur und Kultur 16. Wien-Leipzig.

Summary:

Four pieces of burnt clay (Fig. 6) were recently identified in the collections of the Regional Museum, Mikulov, as originating from the excavation of A. Bohmers in 1939-1940.

KRATOCHVILKA (okr. Brno-venkov)

SV okraj obce. Mladý paleolit. Sídliště (?). Povrchový průzkum.

Na vrcholové plošině výrazného návrší (kóta 388, 6 m) a na jeho jihovýchodním svahu, které se nachází při SV okraji obce, bylo koncem roku 2000 nalezeno několik bíle patinovaných úštěpů. Jde o nejbližší S a JV okolí areálu zemědělského družstva a nadmořská výška nálezu se pohybuje mezi 374-394 m (poloha lokality v ZM 1:10 000, mapa 24-34-06 je mezi body 374 mm Z s. č., 333 mm J s. č. a 342 mm Z s. č., 361 mm J s. č.). Lokalita s největší pravděpodobností pokračuje do přilehlé zastavěné části obce. Štípaná industrie je řídko rozptýlená v kamenité ornici a je z období mladého paleolitu. K její výrobě bylo jako suroviny použito rohovce typu Krumlovský les a křídového rohovce.

Martin Kuča, Milan Vokáč, FF MU Brno

Summary:

Upper Paleolithic industry made from a Krumlovský les – type chert and Cretaceous spongolite chert was found on the hilltop (as well as on its southeastern slope) on the northeastern margin of Kratochvilka.

MOKRÁ – HORÁKOV (k. ú. Mokrý u Brna, okr. Brno-venkov)

Mokrý-lom V. Magdalénien. Sídliště. Záchraný výzkum. Uložení: AÚ AV ČR Brno.

V roce 2000 byl ukončen výzkum lokality odkryvem zbývajících 11 m² plochy. Získáno bylo 83 artefaktů štípané kamenné industrie. Celkem tak v letech 1996-2000 bylo prozkoumáno více než 100 m² plochy stanice (obr. 7) a lokalita dohromady poskytla 1148 artefaktů štípané kamenné industrie.

Surovinové spektrum posuzoval A. Přichystal (Škrdla - Kos - Přichystal 1999) na souboru 98 úštěpů z výzkumů z let 1996-1998. Identifikovány byly importované silicity z glacienních sedimentů (31.6% souboru) doprovázené lokálními moravskými rohovci - rohovcem typu Olmučany (16.3%) a křídovým spongiovým rohovcem (typický představoval 14.3% souboru, dalších 20.4% představovaly atypické variety). Na základě makroskopického porovnání Přichystalem posuzované kolekce se zbytkem materiálu z výzkumných sezón 1999 a 2000 je možno konstatovat, že Přichystalem prezentované údaje charakterizují celý soubor.

Technologické spektrum industrie je prezentováno v tab. 3 a typologické spektrum v tab. 3.

Lokalita byla předběžně klasifikována jako typ A-a a možností pozdějšího rozšíření na B-b (ve smyslu klasifikace Wenigera 1989; Škrdla - Kos - Přichystal 1999, 60). Na základě nových nálezů se pohled na lokalitu výrazněji nemění a navržená kla-

sifikace zůstává v platnosti. Výsledné hodnoty počtu jader a nástrojů řadí lokalitu do kategorie A-b.

Literatura:

Škrdla, P. - Kos, P. - Přichystal, A. 1999: Nová magdalénská stanice v jižní části Moravského krasu. Přehled výzkumů 40 (1997-1998), 51-63.

Škrdla, P. 2000: Mokrá – Horákov (k. ú. Mokrá u Brna, okr. Brno-venkov). Přehled výzkumů 41 (1999), 85-86.

Weniger, G.C. 1989: The Magdalenian in Western Central Europe: Settlement Pattern and regionalty. Journal of World Prehistory 3, 323-372.

**Tab. 2. Mokrá-lom V. Technologie.
Technology.**

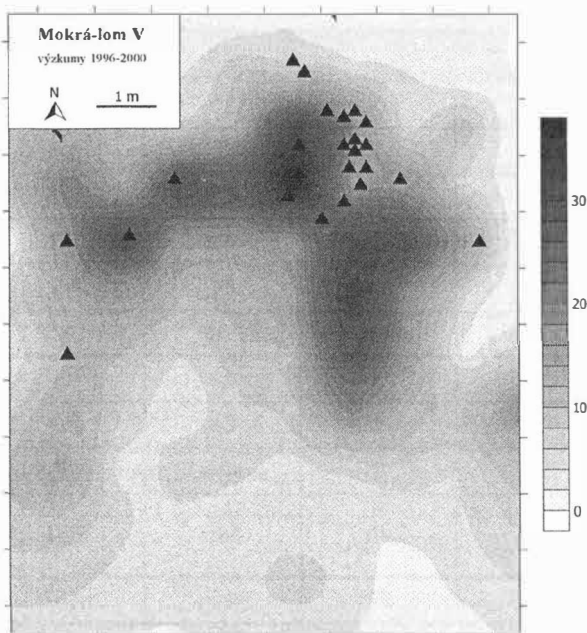
Technologie - Technology	1996-1999	2000	celkem	%
nástroj - tool	67	5	72	6.3
jádro - core	6	1	7	0.6
čepel - blade	25	-	25	2.2
mikročepel (< 3cm) - microblade (< 3cm)	27	4	31	2.7
zlomek čepele (l < 2š) - broken blade (l < 2w)	76	11	87	7.5
úštěp - flake	127	16	143	12.5
zlomek - fragment	19	3	22	1.9
místně retušovaný artefakt - partly ret. artifact	25	1	26	2.3
rydlový úder - burin spall	47	2	49	4.3
mikroodštěpky a mikrozlomky (< 1.5cm) - microchips and microfragments (< 1.5cm)	646	40	686	59.7
celkem - total	1065	83	1148	100.0

**Tab. 3. Mokrá-lom V. Typologie.
Typology.**

Typologie - Typology	1996-1999	2000	celkem	%
mikročepel s otupeným bokem - backed bladelet	31	2	33	45.8
mikročepel s otupeným bokem a příčnou retuší (část obdélníku) backed bladelet with truncation (a part of the rectangle)	6	-	6	8.3
vrták - borer	2	-	2	2.8
rydlo - burin	11	-	11	15.3
škrabadlo - endscraper	5	-	5	6.9
hrot - point	3	-	3	4.2
vrub - notch	1	-	1	1.4
odštěpovač - splitter	1	-	1	1.4
příčně retušovaný artefakt - truncated artifact	4	1	5	6.9
retušovaný artefakt - retouched artifact	1	2	3	4.2
kombinace škrabadlo/rydlo - combination ES/B	2	-	2	2.8

Summary:

In the year 2000, the rescue excavations of the site of Mokr - lom V, endangered by quarrying activities, have been continued and finished. In this season, excavations covered an area of 11 m² and yielded a collection of 83 stone artifacts (total excavated area overreach 100 m² and the site yielded total of 1148 artifacts) and several fragments of heavy-duty implements. The site is classified as a type A-b (according to Weniger 1989).

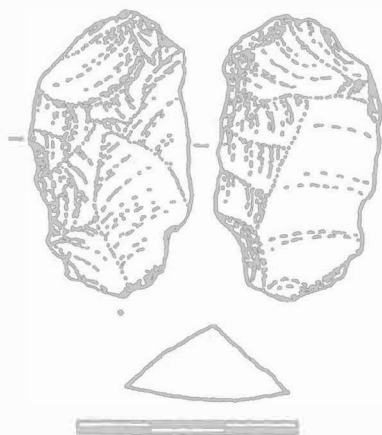
Obr. 7. Mokr - lom V. Pln prozkouman plochy, distribuce silexov industrie (rastrov) a distribuce hrubotvar industrie (trojhelnky).
The plan of excavated area. Triangle indicates heavy-duty industry distribution.

NETN (okr. dr nad Sázavou)

1,3 km V obce. Paleolit (neolit?). Ojedinel nález. Povrchov průzkum. Uloen: Sbrka autora.

Zajmav nález je z katastru obce Netn. Msto lez 1, 3 km V obce po pravé straně silnice do Olší n. Oslavou, na návrší v nadmosk výšce 520 m. Byl zde nalezen utp z krystalického klu s drasadlovitou upravou a s nevýraznou laterln retuší (obr. 8). Nález zrejme pat do okruhu klovch artefaktů paleolitického, příp. neolitického st, zjitnch v nedvn době na blízkých lokalitách Rousmrov a Bobrůvka (Pchystal 1989).

Milan Vokáč, Petr Holub, FF MU Brno

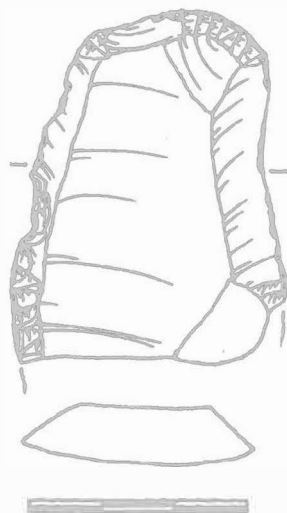
Obr. 8. Netn. Retuovan utp. Retouched flake.

Literatura:

Pchystal, A. 1989: Zdroje klov suroviny v pravěku na Morv, Geologick průzkum 3, 86-87.

Summary:

A retouched flake made from rock crystal was found 1.3 km to the east from Netn.

Obr. 9. Olší nad Oslavou. epelov skrabadlo. Blade endscraper.

OLŠÍ NAD OSLAVOU (okr. dr nad Sázavou)

Z okraj obce. Mlad paleolit. Ojedinel nález. Povrchov průzkum. Uloen: Sbrka autora.

P povrchovm sběru byl u obce Olší nad Oslavou nalezen paleolitick artefakt. Msto nálezu je na východním svahu výrazného návrší p Z okraji obce, v nadmosk výšce 540 m. Jde o